

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
EUROPOS REIKALŲ KOMITETAS**

NUOMONĖ

**DĖL EUROPOS SĄJUNGOS SUTARTIES IR SUTARTIES DĖL EUROPOS SĄJUNGOS
VEIKIMO ANTROJO PROTOKOLO DĖL SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO
PRINCIPŲ 5 STRAIPSNIO NUOSTATŲ TAIKymo**

2014-07-02 Nr. *V-2014-3933*
Vilnius

Europos reikalų komitetas,

susipažinęs su Jungtinės Karalystės Bendruomenių rūmų Europos reikalų komiteto pirmininko kreipimusi, kuriame išreiškiamos abejonės dėl Europos Komisijos (toliau – EK) galimai netinkamo Lisabonos sutarties protokolo Nr. 2 (toliau – Protokolas) 5 straipsnio įgyvendinimo,

išnagrinėjęs Seimo kanceliarijos Teisės departamento bei Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijos pateiktas išvadas bei Seimo komitetų pateiktą informaciją,

ir pabrėždamas Europos Sąjungos (toliau – ES) nacionalinių parlamentų vaidmens svarbą ES teisėkūros procese,

bei suprasdamas, kad pareigą rasti ir pateikti atitiktį subsidiarumo principui patvirtinančius argumentus turi ne nacionaliniai parlamentai, o EK,

1. laikosi nuomonės, kad:

1.1. EK teikiami paaiškinimai dėl subsidiarumo principo galėtų būti išsamesni ir neapsiriboti vienu ar keliais argumentais dėl būtinumo imtis ES lygmens veiksmų. Tuo tarpu poveikio vertinimai, į kuriuos daromos nuorodos pagal teisėkūros procedūrą priimamų aktų aiškinamuosiuose memorandumuose, yra gana plačios apimties ir neverčiami į visas ES valstybių narių oficialias kalbas, todėl jie nesuteikia galimybės visoms suinteresuotoms šalims įvertinti, ar laikomasi subsidiarumo principo bei atskirais atvejais gali apsunkinti nacionalinių parlamentų naudojimąsi jiems suteikta subsidiarumo principo kontrolės teise;

1.2. nacionaliniai parlamentai turėtų ne ieškoti ir teikti argumentus, pagrindžiančius pagal teisėkūros procedūrą priimamo akto atitiktį subsidiarumo principui, o patikrinti, ar EK pateikti argumentai yra pagrįsti ir pakankami;

- 1.3. tinkamai ir efektyviai pagal teisėkūros procedūrą priimamų aktų analizei būtina skirti pakankamai laiko, todėl būtų tikslinga nacionaliniams parlamentams skirti daugiau nei 8 savaites laiko teisėkūros pasiūlymų nagrinėjimui;
 - 1.4. būtų tikslinga išnagrinėti galimybes inicijuoti tarpinstitucinio susitarimo su EK pasirašymą dėl Protokolo 5 straipsnio įgyvendinimo.
2. Komitetas siūlo Lietuvos Respublikos Vyriausybei atkreipti dėmesį, į tai, kad:
- 2.1. siekiant tobulinti subsidiarumo patikros mechanizmo, kaip vieno svarbiausių parlamentinės kontrolės instrumentų, veikimą ir užtikrinti aktyvią ir efektyvią subsidiarumo principo kontrolę būtinas glaudus ES teisės aktų projektų svarstyme dalyvaujančių valstybės institucijų – Seimo, ministerijų, ypač Užsienio reikalų ministerijos, Vyriausybės lygiu ES reikalus koordinuojančios institucijos, įtraukiant ir Nuolatinę atstovybę ES – bendradarbiavimas ir tamprūs ryšiai bei aktyvus keitimasis informacija su kitais nacionaliniais parlamentais ir Europos Parlamentu. Visų pirma, toks tarpinstitucinis bendradarbiavimas turėtų remtis galiojančiuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais, tačiau ne mažiau svarbūs, komiteto manymu, yra neformalūs visų šiame procese dalyvaujančių struktūrų kontaktai;
 - 2.2. labai svarbu, jog Seimo komitetai, vykdydami subsidiarumo principo kontrolę, jau pačiose ankstyviausiose ES teisėkūros iniciatyvų stadijose įsitrauktų į šių iniciatyvų nagrinėjimą bei vertinimą, tam panaudodami pirmiau minėtus bendravimo ir keitimosi informacija kanalus, IPEX sistemą, EK skelbiamas viešas konsultacijas ir kitas priemones;
 - 2.3. būtų naudinga peržiūrėti ir įvertinti galiojančią ES reikalų svarstymo Lietuvoje teisinį reglamentavimą šiame kontekste atsižvelgiant į pasikeitusį nacionalinių parlamentų vaidmenį ES teisėkūros procese ir nusistovėjusias ES reikalų parlamentinės kontrolės bei tarpinstitucinio bendradarbiavimo praktikas. Todėl komitetas siūlytų Vyriausybei ir Užsienio reikalų ministerijai, kaip ES reikalų svarstymą koordinuojančiai institucijai, peržiūrėti esantį ES reikalų koordinavimo reglamentavimą ir prireikus jį atnaujinti bei patobulinti iki 2014 m. pabaigos, siūlomus pakeitimus suderinus su Europos reikalų komitetu;
 - 2.4. tobulinant šį reglamentavimą tam, kad Seimo komitetai, vertindami pagal teisėkūros procedūrą priimamų aktų atitiktį subsidiarumo principui, galėtų disponuoti išsamia informacija apie svarstomą iniciatyvą ir jos rengimą paskatinusias priežastis, būtų ypatingai naudinga nustatyti, kad Lietuvos Respublikos pozicijų lentelės 2 dalyje „ar pasiūlymas priimti ES teisės aktą atitinka subsidiarumo principą“ būtų pateikiami Vyriausybės

nuomonę pagrindžiantys argumentai. Kitaip tariant, pateikiamas ES teisėkūros iniciatyvų atitikties subsidarumo principui *ex-ante* vertinimas Vyriausybės lygmenyje;

- 2.5. atsižvelgęs į būsimus pakeitimus, komitetas peržiūrės ir, esant reikalui, patikslins 2009 m. rugsėjo 9 d. Europos reikalų komiteto sprendimą „Dėl tarpinstitucinio Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“.

Europos reikalų komiteto pirmininkas

Gediminas Kirkilas